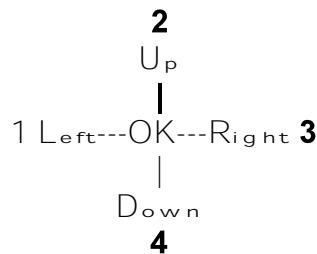

فلزیاب پالسی فلزجو (FPI) - نسخه 3.35 (اپراتوری)

عملکرد کلیدها

در این دستگاه تنها از 5 کلید فشاری برای انواع تنظیمات استفاده شده:

OK: این کلید برای ورود یا خروج منو یا اوکی کردن مقادیر هست.

Up: کلید چپ برای کم کردن مقادیر داخل منو یا کم کردن حساسیت در حالت کاوش هست. (عدد 1 در حالت رمز عبور)

Down: کلید بالا برای بالا رفتن بین گزینه ها داخل منو یا حالت دبیاگ در حالت کاوش هست. (عدد 2 در حالت رمز عبور)

Left: کلید راست برای زیاد کردن مقادیر تنظیمات داخل منو یا افزایش حساسیت در حالت کاوش هست. (عدد 3 در حالت رمز عبور)

Right: کلید پایین برای پایین آمدن روی گزینه های داخل منو یا بالاتر اتوماتیک در حالت کاوش هست. (عدد 4 در حالت رمز عبور)

تنظیمات دستگاه و منو

با زدن کلید OK میشه به قسمت منو وارد شد. این منو امکان کم و زیاد کردن مقادیر توسط کلیدهای چپ و راست بطور همزمان با نمایش نام تنظیم مورد نظر رو داره. همچنین حالت رول بک و همینطور حفظ آخرین گزینه ای که توسط اپراتور مورد تنظیم قرار گرفته از خصوصیات ویژه این منو هست تا حداکثر راحتی و سادگی و سرعت در تنظیمات دستگاه وجود داشته باشه. در هر لحظه گزینه ای که توسط نشانگر فلاش انتخاب شده قابل تنظیم هست و با زدن کلیدهای بالا یا پایین میشه گزینه مورد تنظیم رو تغییر داد. همه تنظیمات انجام شده در حافظه داخلی دستگاه ذخیره میشه تا بعد از خاموش و روشن کردن دستگاه تنظیمات حفظ بشه. حال به ترتیب به ذکر تنظیمات مختلف در نسخه فعلی برنامه دستگاه میپردازیم:

Frequency: این تنظیم مشخص کننده میزان فرکانس پالس (PPS) در این فلزیاب پالسی هست و بصورت 35 الی 999 هرتز با امکان تغییر 1 هرتزی در نظر گرفته شده. کسانی که با انواع فلزیابهای پالسی کار کردن با این مفهوم آشنایی دارن و نیاز به توضیح زیادی نیست. فرکانسهای پایین تر کمی نفوذ بیشتر در خاک و حساسیت کمتر به جنس خاک ولی حساسیت کمتر به فلزات کوچکتر و در عین حال سرعت سنس کمتری دارن. در صورتیکه فرکانسهای بالا بر عکس هستن. در عین حال مصرف باطری هم با افزایش فرکانس بیشتر میشه. توصیه بیشتر به استفاده از فرکانسهایی بین 100 تا 300 هست تا در شرایط مختلف جواب خوبی بدست بیاد. نکته جالب دیگری که تنظیم فرکانس در اختیار اپراتور قرار میده؛ امکان حذف نویز از این طریق هست! چون نویز موجود در محیط بر حسب فرکانسی که داره میتونه روی بعضی از فرکانسهای تنظیمی فلزیاب تاثیر کمتری داشته باشه. لذا با تست و بررسی این موضوع در شرایط مختلف میشه از فرکانسهایی استفاده کرد که به نویز موجود در محیط کمترین حساسیت رو داشته باشن. در اکثر شرایط تغییر یک یا چند هرتزی فرکانس میتونه تداخل نویز موجود رو تا حد زیادی از بین ببره. با توجه به وجود نویز 50 هرتز برق شهر در بسیاری از مکانها توصیه میشه از فرکانسهای مضرب فرد از عدد 50 استفاده نشه! بر عکس فرکانسهای مضرب زوج عدد 50 کمترین تداخل رو با نویز حاصل از برق شهر دارن. بر این اساس فرکانس 50 بدترین و فرکانس 100 یا 200 از بهترین فرکانسهایی هست که میتوانه مورد استفاده قرار بگیره.

Pulse Width: این تنظیم به مفهوم پهنای پالس (عرض پالس) و بر اساس میکرو ثانیه هست که در قدرت امواج ارسالی بطور مستقیم نقش ایفا میکنه و بصورت 100 الی 500 میکرو ثانیه با امکان تغییر 5 میکرو ثانیه ای در نظر گرفته شده. در واقع این تنظیم در کنار تنظیم فرکانس دو تنظیمی هستن که شرایط پالس ارسالی فرستنده دستگاه رو تعیین میکنن. از طریق تنظیم عرض پالس میشه از لوپ های خاص حتی با سایز های بزرگ نتیجه بهتری گرفت و شرایط قدرت پالس رو بسته به لوپ و نوع خاک منطقه تنظیم کرد که در مجموع رسیدن به نتیجه مطلوب در این مورد نیاز به تست و تجربه داره. عرض پالس بالاتر به معنی داشتن جریان یا آمپر بیشتر در لوپ هم هست. ولی این آمپر بالا ممکنه برای لوپهای کوچکتر و اهداف کوچک مشکل ساز باشه. مثلا مقادیر بسیار کوچک طلا توسط عرض پالس بالا بخوبی قابل سنس نیست! در صورتیکه اهداف بزرگتر به عرض پالس بیشتر بهتر جواب میدن. بخصوص فلز نقره در ابعاد بزرگ میتوانه با عرض پالس بالا در حد قابل

ملاحظه ای قویتر سنس پشه. کلا تنظیمی بین 150 تا 250 برای این دستگاه در شرایط مختلف جواب خوبی میده. لازم به توضیحه که اکثر دستگاههای موجود که اغلب جهت سکه یابی طراحی شدن دارای عرض پالس ثابت و دور و بر 100 میکروثانیه هستن! در عین حال مقدار بالاتر از 300 در این دستگاه بیشتر جهت تست گذاشته شده و ممکنه فقط تحت بعضی شرایط خاص و با بعضی لوپها جواب خوبی بد و گرنه این مقدار بالا میتوانه به کم شدن برد یا افت ثبات یا حساسیت بیشتر به زمین و املاح منجر بشه و مصرف باطری دستگاه هم با افزایش عرض پالس به شدت افزایش پیدا میکنه.

برای محافظت از دستگاه در صورت تنظیم فرکانس یا عرض پالس زیاد و جهت محدود کردن حداقل جریان مصرفی دستگاه؛ سیستمی در نظر گرفته شده تا از آسیب احتمالی به دستگاه جلوگیری بشه. لذا اگر طبق محاسبه داخلی دستگاه مصرف باطری از حد بیشتر بشه؛ پس از تنظیم بالاتر از حد هر یک از تنظیمات فرکانس و عرض پالس؛ پیغام! High Power نشان داده شده و دستگاه به منو بر میگردد و اجازه ذخیره تنظیمات رو نمیده. در این حالت باید حداقل یکی از تنظیمات فرکانس یا عرض پالس رو تا حدی کاهش داد تا دستگاه اجازه ذخیره تنظیمات رو بده و به حالت عادی کاوش برگردد. البته امکان استفاده از اعداد نهایی هر دو تنظیم ذکر شده وجود داره بشرطی که توام با افزایش بیش از حد دیگری نباشه.

نکته مهم دیگه این هست که اگر تغییر زیاد فرکانس یا عرض پالس دفعتاً انجام بشه؛ بلحاظ اینکه وضعیت حرارتی دستگاه تغییر میکنه؛ پس از بالانس اولیه دستگاه بی ثبات خواهد شد تا زمانیکه به تعادل حرارتی برسه. لذا در چنین شرایطی معمولاً باید حدود 1 دقیقه صبر کرد و سپس دستگاه رو مجدداً بالانس کرد. این اتفاق در حالت کاهش زیاد این دو تنظیم هم رخ میده و دستگاه برای رسیدن به ثبات حرارتی در حالت جدید به زمان نیاز داره. بی ثباتی احتمالی در ابتدای روشن شدن دستگاه هم به همین موضوع ارتباط داره.

Delay: این تنظیم مهم که مربوط به گیرنده دستگاه هست تعیین میکنه که محاسبات سنس از روی موج میرای بازگشتی چه مدت زمان بر حسب میکروثانیه پس از پایان پالس باید انجام بشه. این تنظیم از 0 شروع میشه و بصورت 2 میکروثانیه ای قابل تنظیم هست که مقدار نهایی اون بستگی به تنظیم بازه انتگرال داره. البته این دستگاه دارای روش نرم افزاری منحصر بفردی بنام Delay Finder هست که میتوانه هنگام بالانس در کسری از ثانیه میزان دیلی شروع به کار لوپ رو پیدا کنه! تنظیم دیلی دستی که در منو گذاشته شده به این معنیه که از لحظه شروع دیلی اتوماتیک که معادل مقدار 0 هست؛ چه مقدار اضافی دیلی بر حسب میکروثانیه داشته باشیم. پس هر عددی که تنظیم میشه در واقع به معنی دیلی اتونمات بعلاوه اون مقدار دیلی اضافی پس از پایان پالس ارسالی هست. اهمیت این تنظیم به این دلیل هست که فلزاتی مثل طای کوچک عمل نیاز به دیلی کمتری جهت سنس خوب دارن ولی در عین حال در این حالت فلزیاب به اثر زمین و ذرات و برقی املاح و سنگها و سفال هم حساس تر خواهد شد! پس بسته به شرایط و نوع خاک بهتره دیلی رو بصورت دستی بالا ببریم. لذا دیلی دستی 20+ در 60+ در اکثر شرایط میتوانه نتیجه مطلوبی داشته باشه. اما در دیلی بالاتر حساسیت به فلزات کوچکتر بخصوص از نوع طلا کمتر میشه! لذا بخصوص برای لوپهای کوچکتر که برای سنس فلزات کوچک کاربرد دارن؛ تنظیم دیلی بالا مفید نیست. پس نحوه تنظیم دیلی تجربی هست و بستگی به هدف اپراتور و لوپ مورد استفاده و جنس خاک منطقه داره. توصیه در مورد لوپهای کوچک تنظیم دیلی حدود 20+ هست و برای لوپهای بزرگ به نسبت باید دیلی رو بالاتر گذاشت که میتوانه علاوه بر کاهش اثر خاک و املاح؛ به سنس قویتر و برد بیشتر برای اهداف بزرگتر هم کمک کنه. در صورت تنظیم دیلی دستی با مقدار بالا؛ حساسیت به زمین کمتر میشه اما اندکی از برد فلزیاب هم کاسته میشه. تحت چنین شرایطی میشه برای جبران این مساله درجه حساسیت رو افزایش داد تا برد فلزیاب بیشتر بشه اما حساسیت به زمین و ذرات و فلزات ریز کماکان کم خواهد بود و این از مزایای استفاده از تنظیم دیلی هست.

در صورت نیاز به دیلی بالاتر از حدود ذکر شده باید ابتدا تنظیم بازه انتگرال رو کمتر کرد تا دستگاه اجازه تنظیم دیلی بیشتر رو بده.

Integ. W: این اصطلاح (Integration Width) یا بازه انتگرال کیفری) این تنظیم که یکی از تنظیمات خاص و حرفه ای در مقایسه با سایر دستگاهها محسوب میشه؛ نشانگر این هست که عمل انتگرال کیفری ملاک سنس فلز که از سیگنال بازگشتی گرفته میشه؛ تا چه بازه زمانی بر حسب میکروثانیه پس از دیلی ادامه پیدا کنه. شروع این تنظیم از 10 میکروثانیه و با تغییر 2 میکروثانیه ای در نظر گرفته شده که مقدار نهایی قابل تنظیم اون بستگی به تنظیم دیلی داره. در برخی دستگاههای آنالوگ از این تنظیم به عنوان RX Width هم یاد میکن. در واقع بازه دقیق انتگرال کیفری از لحظه دیلی اتونمات بعلاوه دیلی دستی شروع میشه و به اندازه مقدار تنظیم شده برای این تنظیم ادامه پیدا میکنه. مثلاً اگر دیلی اتونمات لوپ 20 اعلام بشه و دیلی دستی هم روی 40+ تنظیم شده باشه و تنظیم Integ. W روی 44 باشه؛ محاسبه انتگرال در بازه زمانی 60 الى 104 میکروثانیه پس از قطع پالس فرستنده انجام خواهد شد. این تنظیم در کنار تنظیم دیلی در سنس فلزات مختلف و حساسیت به بعضی املاح و تا حدی تاثیر پذیری از نویز موثر هست. کاهش بیش از حد مقدار این تنظیم منجر به افت برد میشه و با افزایش اون هم هر چند ممکنه ظاهرا کمی به برد فلزیاب افزوده بشه؛ اما در عین حال احتمال حساسیت به برخی اثرات زمینی هم افزایش پیدا میکنه. در برخی دستگاههای پالسی که بصورت اختصاصی برای سنس طای کوچک استفاده میشن؛ عددی دور و بر 20 میکروثانیه برای این تنظیم در نظر گرفته میشه. ولی چون این رقم باعث افت برد برای سایر فلزات و بخصوص اهداف بزرگ خواهد شد؛ بهتره در فلزیابی عمومی و یا برای سنس اهداف بزرگتر این تنظیم مقدار بیشتری داشته باشه. لذا کار کردن با این تنظیم نیاز به تجربه بالایی داره و توصیه میشه در صورت عدم آشنایی با عملکرد دقیق آن از تنظیم پیش فرض (44) استفاده بشه.

در صورت نیاز به بازه انتگرال بیش از حد موجود در منو باید ابتدا تنظیم دیلی رو کمتر کرد تا دستگاه اجازه تنظیم بازه انتگرال بیشتر رو بده.

Ground S.A.T: (طبقی خودکار با زمین) این تنظیم بطور مشابه با قابلیت (Self Adjusting Threshold) پیشرفتی هست که البته دارای بهبودهایی نسبت به این قابلیت استاندارد بوده و بیشتر شبیه به قابلیت Tracking AUTO در دستگاههای سری GPX میتب عمل میکنه. همچنین این تنظیم مشابه تنظیم AUTO در فلزیاب های لورنژ هست. این تنظیم که حین کاوش طولانی بسیار مهمه؛ کار اپراتور رو حین کاوش یک منطقه وسیع راحت تر میکنه چرا که دیگه نیاز به بالانس کردنها پی در پی رو از بین میبره. بطوریکه اگر تغییرات ناگهانی حین کاوش اتفاق نیفته و دستگاه ساعتها به حال خودش گذاشته بشه؛ برخلاف اکثر دستگاهها این فلزیاب همچنان روی حداقل برد و حساسیت تنظیم شده باقی خواهد ماند! همچنین فعل بودن این تنظیم باعث میشه دستگاه خودش رو بصورت دائمی با تغییر شرایط آب و هوایی که در ثبات دستگاه تاثیرگذار هستن همانگ کنه و همیشه با همون حساسیتی که تنظیم شده برد مورد انتظار رو در فلزیابی ارائه بده. مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه از 0 OFF تا 10 مقدار OFF بمعنی غیرفعال بودن این قابلیت هست و بالانس دستگاه بصورت Fixed (ثبت) خواهد بود که در این صورت نیاز به بالانس های پیاپی حین کاوش وجود خواهد داشت ولی در عوض اندکی برد و

حساسیت بیشتر رو ارائه میکنه. مقادیر دیگر بمعنی فعال بودن این قابلیت هست. اعداد کمتر نشانه تطبیق خودکار سریع تر و مقادیر بالاتر بمعنی تطبیق کندتر و در زمان طولانی تر هست. مقدار تنظیم شده به سرعت کاوش اپراتور و تا حدی بزرگی لوب و نوع خاک منطقه مورد کاوش بستگی داره و همیشه بهترین مقدار بر حسب تجربه بدست میاد. بعنوان مثال برای زمینهایی که شرایط متعدد و بدی دارن مقادیر کمتر بهتر هست که البتہ اندکی برد فزیابی کمتری خواهد داشت و نیاز به سرعت حرکت بیشتری هست تا فلز با قدرت سنس بشه. اما برای زمین های با شرایط بهتر اعداد کراند بالاتر مناسب تر و منجر به افزایش برد هم خواهد شد. در صورت تغییرات ناگهانی در شرایط کاوش ممکنه لازم باشه دکمه بالاتس فشار داده بشه. در صورتیکه برای تایید دقیق یک هدف ضعیف نیاز به دقت بیشتری باشه توصیه میشه در لحظه نهایی کاوش و پس از پیدا کردن هدف احتمالی این گزینه روی حالت OFF قرار بگیره تا بشه از وجود آن هدف احتمالی ضعیف مطمئن شد. همچنین در صورتیکه تنظیم گراند غیر فعال باشه دستگاه در مواجهه با حفره یا خارج شدن از بالاتس؛ سریع تر بوق هشداری تولید میکنه. البته عملکرد سیستم گراند بیشتر روی تنظیم درجه حساسیت بالا مفید هست و در صورت استفاده از درجه حساسیت پایین بهتره گراند خاموش بشه و گرنه ممکنه افت برد قابل ملاحظه ای بوجود بیاد.

همچنین باید توجه داشت در صورت فعل بودن این گزینه؛ نحوه تست برد فلزات در هوا کمی متفاوت هست! چون این قابلیت سبب تطبیق ترجیحی و خودکار فزیاب با محیط میشه؛ نزدیک کردن فلز به آرامی و از فاصله دور به لوب روش صحیحی نخواهد بود و ممکنه بنظر بیاد برد فزیاب مرتبا کم و زیاد میشه! هر چند برای چنین حالتی تمهدات مناسب در نظر گرفته شده؛ اما برای نقطه حداکثری سنس که مرز بین حالت سنس و عدم سنس فلز هست نمیشه کاری کرد و لذا برد نهایی با این روش تست بدرسی اندازه گیری نمیشه. روش صحیح تست برد در صورت فعل بودن گراند؛ نزدیک کردن فلز با سرعت کافی از کنار لوب هست! مشابه حالتی که موقع کاوش واقعی اتفاق میفته و در واقع از اطراف فلز احتمالی لوب رو روی اون میبریم. تنظیم گراند هم برای چنین حالتی طراحی شده و مناسب با کاوش واقعی هست. همچنین برای تست دقیق تر حداکثر برد میتوان فلز مورد تست رو ابتدا نزدیک به مرکز لوب قرار داد و سپس به آرامی تا جایی فلز رو دور کرد که واکنش صوتی قطع بشه و بعد فاصله نقطه قطع صدا تا لوب رو بعنوان حداکثر برد اندازه گرفت. در حالت خاموش بودن گراند نحوه انجام تست برد اهمیت نداره.

Speed: (سرعت سنس) این تنظیم بصورت مشابه با قابلیت Motion در فزیابهای سری GPX مینلب در نظر گرفته شده و تعیین کننده سرعت سنس یا واکنش دستگاه هست. همینطور این تنظیم بصورت بر عکس معادل گزینه Filter در فزیاب های لورنزو هست. یعنی مقادیر پایین این گزینه معادل مقادیر بالاتر فیلتر در دستگاههای لورنزو هست. این قابلیت سبب میشه ثبات و حذف نویز در حد بسیار خوبی ایجاد بشه و در حین کاوش خیلی کمتر بوقهای اضافی داشته باشیم. مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه از 1 تا 10 هست. مقادیر کمتر به معنی سرعت سنس کمتر و حداکثر ثبات و حذف نویز بوده و مقادیر بیشتر به معنی سرعت سنس بیشتر هست که طبیعتاً ثبات کمتری داره و نویز پذیرتر هم خواهد بود. بعنوان مثال تنظیم 10 معادل سنس تقریباً فوری هدف هست و بر عکس در حالت تنظیم 1 چند ثانیه طول میکشه تا دستگاه سنس فلز رو اعلام کنه! انتخاب درجه این تنظیم بستگی به سرعت کاوش و هدف اپراتور و بزرگی لوب داره و بهر صورت برای دستیابی به ثبات بیشتر در صورت نیاز باید سرعت سنس رو روی درجه کمتری تنظیم کرد. طبیعتاً استفاده از مقادیر کمتر نیاز به سرعت حرکت آهسته تر هم داره و گرنه احتمال از دست دادن اهداف ضعیف تر وجود خواهد داشت. در واقع تنظیم مقادیر کمتر برای این گزینه در عین حال میتوانه بصورت خودکار امکان حذف بیشتری برای اهداف کوچک و ذرات فراهم کنه. لذا بعنوان یک قاعده کلی لوبهای کوچکتر با ارقام اسپید بالاتر و لوپهای بزرگتر با ارقام اسپید پایین تر نتیجه بهتر و با ثبات تری دارن. لازم به توضیحه که این سیستم بصورت هوشمند بوده و در صورتیکه واکنش هدف احتمالی از حدی قویتر باشه دیگه این تنظیم در نظر گرفته نمیشه و با حداکثر سرعت سنس فلز رو اعلام خواهد کرد! در صورت استفاده از اعداد کمتر برای این تنظیم و با توجه به ثبات بیشتر و برقراری سکوت کامل؛ میشه درجه حساسیت دستگاه رو کمی بالاتر گذاشت و به برد بیشتری هم دست پیدا کرد.

با اینکه تنظیم اسپید تقریباً از تنظیم فرکانس مستقل هست؛ ولی در صورتیکه از اسپید 10 استفاده بشه و کماکان به سرعت سنس بیشتری نیاز باشه باید فرکانس رو بالاتر برد تا سرعت سنس فزیاب باز هم افزایش پیدا کنه. اما روی درجات اسپید 9 یا کمتر دیگه تنظیم فرکانس تاثیر چندانی روی سرعت سنس دستگاه خواهد داشت.

در عین حال این تنظیم بصورت مشابه روی سرعت واکنش دستگاه نسبت به حفره یا خارج شدن از بالاتس هم تاثیرگذار هست. یعنی هر چه عدد این تنظیم بیشتر باشه دستگاه زودتر در برخورد با حفره افدام به تولید بوق هشداری میکنه.

Iron Reject: (حذف آهن) این تنظیم بصورت مشابه با دستگاههای سری GPX مینلب بوده و توسط فرمولهای پیچیده تشخیص آهن در فزیاب های مینلب پیاده شده. با این تفاوت که در سیستمهای پالسی مینلب و لورنزو سیستم حذف آهن فقط با لوپهای دابل کار میکنه و لذا با لوپهای بزرگ که مونو هستن عملاً حذف آهن وجود نداره ولی در این دستگاه سیستم حذف آهن با هر سایز از لوب مونو قابل استفاده است. مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه از 0 تا 30 هست. مقدار OFF یا گزینه از 0 به معنی غیر فعال بودن قابلیت حذف آهن هست و مقادیر دیگر ضمن فعال کردن این قابلیت؛ درجه حذف آهن رو مشخص میکنن. هر چقدر عدد این تنظیم بالاتر باشه؛ حذف با قدرت بیشتری انجام میشه و بتدریج منجر به حذف سایر فلزات هم خواهد شد! در صورتیکه این تنظیم فعال باشه و هنگام سنس تشخیص آهن داده بشه؛ صدای خروجی دستگاه قطع خواهد شد ولی نمودار و میتر سنس و همینطور عدد تفکیک و نوشته FE روی صفحه ال سی دی کماکان نشانده شده سنس هدف آهنه خواهند بود. کار کردن با این تنظیم و کالیبره کردن آن بسته به شرایط لوب و محیط مورد کاوش دارای نکات مهمی هست که در بخش دیگر مفصل توضیح داده خواهد شد.

BackLight: این گزینه مربوط به تنظیم درجه نور ال سی دی به روش دیجیتال هست! مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه از 0 یا OFF تا 10 هست. مقدار OFF به معنی نور خاموش و 10 به معنی حداکثر نور صفحه ال سی دی هست. قسمت مربوط به نور ال سی دی در این دستگاه به صورتی طراحی شده که حتی در حداکثر درجه نور هم مصرف باطری افزایش محسوسی خواهد داشت و بنابراین از این نظر جای نگرانی نیست.

Contrast: این تنظیم هم مشابه تنظیم قبلی اما برای کنترل کنتراست یا در واقع میزان سیاهی نوشته ها روى ال سی دی در نظر گرفته شده. مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه از 0 تا 50 هست. ارقام کمتر بمعنی پر رنگ تر بودن نوشته ها و ارقام بیشتر بمعنی کم رنگ تر بودن نوشته هاست. با توجه به زاویه دید اپراتور نسبت به ال سی دی که به وضعیت دستگاه و نحوه در دست گرفتن اون بستگی داره؛ اپراتور میتونه این تنظیم رو جوری انجام بدنه که نوشته ها در بهترین حالت خوانایی برای چشم قرار بگیرن.

Volume: این تنظیم مربوط به قدرت خروجی صوتی دستگاه هست که میزان OFF به معنی قطع کامل صدا و مقدار 10 به معنی حداقل قدرت صداست. البته در صورت انتخاب تون صدای 9 و 10 و 11 یا 12 دیگه درجات این تنظیم صدای سنس دستگاه اثربخش نخواهد داشت و تنها حالت OFF منجر به قطع کامل صدا خواهد شد. در سیستم صوتی این دستگاه نوعی حالت افزایشی برای صدا در حالات تون 1 الی 8 در نظر گرفته شده. بصورتیکه وقتی فنر به لوب نزدیک تر میشه صدا هم کمی قویتر میشه. برای استفاده موثرتر از این حالت توصیه میشه ولوم صدا روی درجات کمتر باشه. در صورتیکه درجه و لوم بیشتر از 7 باشه دیگه عملکرد افزایشی صدا تاثیر محسوسی نخواهد داشت. در صورت انتخاب حالت OFF صدای دستگاه کلا قطع شده و در صورت خاموش نبودن تنظیم BackLight تمامی واکنشهای سنس و بوق هشداری بصورت چشمک زدن نور صفحه ال سی دی خواهد بود که بیشتر مناسب استفاده از دستگاه در هنگام شب هست. طبیعتاً در این حالت در صورت فعلی بودن حذف آهن و تشخیص آهنی بودن هدف؛ بجای قطع شدن صدا چشمک زدن نور صفحه نمایش متوقف میشه.

Tone: این تنظیم مربوط به انتخاب حالت تون صدای خروجی برای واکنش در برابر سنس فلز هست. مقادیر قابل تنظیم برای این گزینه 1 الی 12 هست. مقادیر 1 و 2 و 3 هر کدام بصورت تک صدایی صوت زیر یا بم یا بم تر دارن و مقادیر 4 و 5 و 6 بصورت دو صدایی هستن و مقادیر 7 بصورت سه صدایی هست. اما حالت 8 بصورت 3 صدایی و بسته به نزدیکی به فلز و قدرت سنس عمل میکنه. به این صورت که وقتی سنس ضعیف تر هست صدای زیر شنیده میشه و با نزدیک تر شدن به فلز این صدای زیر قویتر میشه تا جاییکه تبدیل به صدای بم تر میشه و در نهایت وقتی سنس فلز به قویترین حالت خودش میرسه؛ بم ترین صدا تولید میشه. حالات صدای 9 و 10 و 11 و 12 بصورت VCO یا اسپلیاتور کنترل شونده با ولتاژ در نظر گرفته شدن و لذا فرانس صدای تولید شده کاملاً متغیر هست. در این 4 حالت درجات ولوم بلا استفاده خواهد شد. در تون صدای 9 در صورت ضعیف بودن سنس؛ صدا زیر هست و به تدریج که سنس قوی میشه و یا فلز نزدیک تر میشه صدا بم تر خواهد شد. در تون 10 عکس این هست و ابتدا صدا بم هست و با قوی شدن سنس صدا هم بتدیری زیرتر میشه که این حالت به مدل صدای برخی دستگاههای حرفه ای نزدیک تر هست. این حالات در مجموع به سنس دقیق تر مرکز هدف کمک زیادی میکنند.

تون 11 صدای متناسب با تفکیک هست. به این صورت که در حالتی که هدف هنوز تفکیک مشخصی نداده؛ صدا بسیار زیر هست و بعد از فعل اشدن بخش تفکیک؛ فرانس صدا متناسب با عدد تفکیک خواهد بود. هر چه عدد تفکیک هدف کمتر باشه صدا زیرتر و هر چه عدد تفکیک بیشتر باشه صدای بم تری تولید خواهد شد. تون 12 هم مربوط به صدای تفکیک با حالت عکس این هست. یعنی در وضعیتی که تفکیک فلز هنوز شخص نیست؛ صدا خیلی بم هست و در صورت تشخیص تفکیک فلز توسط دستگاه برای اعداد تفکیک کمتر صدای بم تر و برای اعداد تفکیک بیشتر صدای زیرتر تولید میشه. تون 12 به سیستم تفکیک صوتی فلزیاب های حرفه ای نزدیک تر هست. ترکیبات چند صدایی کمک موثری میکنن تا اهداف واقعی از کاذب یا نویز تصادفی متمایز بشه و همینطور مرکز هدف بهتر تشخیص داده بشه. هر چند انتخاب نوع تون صدا بستگی به سلیقه اپراتور داره؛ اما توصیه میشه از تون 10 استفاده بشه. واکنش صوتی برخی فلزیاب ها نظیر لورنزا هم بیشتر شبیه تون صدای 10 هست. ضمن اینکه در حالات چند صدایی 4 و 5 و 6 سرعت تغییر اصوات زیر و بم طبیعتاً به فرانس کاری فلزیاب بستگی داره اما در سه حالت تک صدایی و همینطور تون 8 الی 12 ارتباطی بین فرانس کاری فلزیاب و صدا وجود نداره.

Password: جهت شخصی سازی استفاده از دستگاه و جلوگیری از دسترسی غیر مجاز توسط دیگران و همینطور ایجاد امنیت تحت شرایط خاص؛ گزینه رمز عبور برای این دستگاه در نظر گرفته شده. ابتدا باید اشاره کرد برای سادگی رمز عبور بین 1 تا 16 رقم شامل اعداد 1 تا 4 در نظر گرفته شده. به این صورت که وقتی دستگاه در حالت دریافت رمز قرار میگیره؛ کلید چپ معادل عدد 1؛ کلید بالا معادل عدد 2؛ کلید راست معادل عدد 3 و کلید پایین معادل عدد 4 خواهد بود. در این حالت اعداد وارد شده بعنوان رمز عبور نمایش داده میشن. پس از وارد کردن رمز هم کافی هست کلید OK فشار داده بشه تا دستگاه به ارزیابی رمز پیردازه. این گزینه کمی با سایر گزینه های منو متفاوت هست. به این شکل که وقتی نشانگر منو روی این گزینه قرار گرفت؛ در صورت فشار دادن هر یک از کلیدهای چپ یا راست صفحه دیگری نشان داده میشه. اگر دستگاه از قبل دارای رمز عبور باشه؛ ابتدا پیام Old Password به صفحه منو بر میگردد و امکان تعویض رمز بدون ورود رمز قبلی رو نمیده. اما اگر رمز قبلی بصورت صحیح وارد بشه پیام New Password نشان داده شده و دستگاه رمز جدید رو دریافت میکنه. رمز عبور میتوونه از 1 رقم تا 16 رقم بسته به سلیقه اپراتور باشه و هر گاه که رمز مناسب وارد شد پاید کلمه Confirm Password نمایش داده میشه که بمعنی تایید مجدد رمز جدید توسط اپراتور هست. در صورتیکه رمز جدید در بار دوم تفاوتی نسبت به پار اول داشته باشه؛ مشابه حالت رمز اشتباه دستگاه به منوی اصلی بر میگردد و رمز عوض نمیشه. ولی در صورتیکه در حالت تایید هم رمز عبور با پار اول یکسان بود؛ دستگاه ضمن نمایش Password Changed رمز وارد شده رو نخیره میکنه و به منوی اصلی بر میگردد. در صورتیکه رمز عبور وجود داشته باشه و در واقع خالی نباشه جلوی گزینه ON نشان داده میشه. ولی اگر رمز عبور خالی باشه دستگاه بدون رمز عبور خواهد بود و جلو این گزینه مقدار OFF نمایش پیدا میکنه.

در صورتیکه دستگاه دارای رمز عبور باشه؛ در مرتبه بعدی که روش میشه قبل از هر چیز با نمایش علامت؟ رمز عبور رو از اپراتور درخواست میکنه. در این حالت باید رمز عبور رو وارد کرده و کلمه OK رو فشار داد. اگر رمز درست باشه دستگاه طبق روال عادی شروع به کار میکنه. و گزنه دستگاه مجدداً در شرایط درخواست رمز قرار میگیره و تا زمانیکه رمز عبور درست وارد نشده به کار ادامه نمیده. برای برداشتن رمز عبور از روی دستگاه کافی هست داخل منو به گزینه Password رفته و بعد از وارد کردن رمز قبلی؛ در مرحله دادن رمز جدید بدون وارد کردن هیچ عددی صرفاً کلمه OK رو فشار داد یا در واقع رمز خالی وارد کرد و این کار رو در مرحله تایید رمز جدید هم تکرار کرد. در این شرایط دستگاه بدون رمز عبور خواهد بود و برای این تنظیم در منو مقدار OFF ظاهر میشه. توصیه میشه هنگام انتخاب رمز عبور دقت لازم به عمل بیاد و از ترکیبی مناسب بعنوان عدد رمز استفاده بشه که در عین ایجاد امنیت مناسب؛

About: این گزینه صرفا جهت نمایش اطلاعات دستگاه و طراح در نظر گرفته شده و کارکرد دیگری نداره. لذا برای مشاهده این اطلاعات کافیه وقتی فلش منو مقابله این گزینه قرار گرفت؛ یکی از کلیدهای راست یا چپ فشار داده بشه تا اطلاعات مربوط به نام دستگاه و شماره نسخه برنامه و سپس طراح نمایش پیدا کنه. پس از نمایش این اطلاعات که چند ثانیه طول میکشه؛ دستگاه به صفحه اصلی منو بر میگردد.

* تنظیم حساسیت از داخل منو انجام نمیشه و در بخش Sensitivity توضیح داده خواهد شد!

* نکته نهایی در خصوص تنظیمات منو این هست که پس از انجام تنظیم مربوطه که میتونه روی یک یا چند گزینه باشه؛ کافی هست دکمه OK فشار داده بشه تا ضمن خروج از منو؛ تمامی تنظیمات انجام شده ذخیره بشن. در صورتیکه هر یک از تنظیمات فرکانس؛ عرض پالس؛ دیلی و یا بازه انتگرال گیری که در بالانس موثر هستن تغییر داده شده پاشن؛ پس از خروج از منو یک بار هم بطور خودکار پروسه بالانس اجرا میشه.

* در پاسخ به سوالات رایجی نظری اینکه آیا این فلزیاب به املاح یا سفال حساس هست یا نه یا حساسیتش به طلا چطوره یا مثلًا با لوپ بزرگ چطور کار میکنه یا اصلاً چه نوع لوپی به این دستگاه میخوره؛ باید عرض کرد اساساً این سوالات در خصوص این طرح خاص تقریباً بی معنیه! چون با توجه به وجود تمامی تنظیمات ممکن که ذکر شد؛ عملاً فاکتور خاصی که در فلزیاب پالسی متداول باشه وجود نداره که توسط تنظیمات دیجیتال این دستگاه قابل تغییر نباشه. باید توجه داشت مجموع تنظیمات این دستگاه اگر میخواست در یک دستگاه آنالوگ وجود داشته باشه نیاز به حداقل 10 ولوم داشت و بهیچ وجه هم بخوبی سیستم دیجیتال جوابگو نبود! اما در این دستگاه عملاً با هرمجموعه تنظیمات ساده دیجیتال؛ فلزیاب جدیدی داریم که قابلیت متفاوتی پیدا میکنه. با یک سری تنظیمات حساسیت به املاح به شدت کم میشه و با تنظیماتی دیگر حساسیت به طایی کوچک افزایش پیدا میکنه. همینطور حساسیت حداکثری به فرات بزرگ یا مساله نفوذ در خاک همگی با تغییر تنظیمات عوض میشن. بنابراین این طرح بصورت کاملاً انعطاف پذیر و جایگزین کاملی برای هزاران طرح فلزیاب که هر یک خصوصیت ویژه ای دارن ارائه شده تا بسته به شرایط و نیاز اپراتور بشه جواب خوبی گرفت.

* در خصوص مواجهه با مساله نویز باید اشاره کرد که تنظیمات فرکانس؛ اسپید و کراند همگی روی نویز اثر دارن! با کمی تست در محیط مورد نظر و فقط اندکی بالا و پایین کردن عدد این تنظیمات میشه به طرز جالبی نویز روتا جایی حذف کرد که درجات بالای حساسیت این فلزیاب هم قابل استفاده باشه. البته در این بین فرکانس مهمترین و اولین تنظیمی هست که باید مورد تست قرار بگیره. با توجه به نوع نویز احتمالی که در محیطهای مختلف متفاوت هست؛ در صورتیکه احساس بشه روی درجه حساسیت بالا بوقهای اضافی و ناشی از نویز شنیده میشه؛ میتوان با کمی حوصله تنظیم مناسب حذف نویز موجود رو پیدا و برای ادامه کاوش استفاده کرد. بهتر هست برای تست اثر نویز ابتدا تنظیم Speed روی حداکثر مقدار گذاشته بشه و سپس درجه حساسیت روی مقادیر بالا تنظیم بشه و میزان وجود بوق اضافی و بخصوص عدد میتر سنس یا نوسان عدد دیباگ 1 برای تنظیمات مختلف ارزیابی بشه. وقتی با تغییر تنظیمات ذکر شده بخصوص فرکانس احساس شد میتر سنس روی اعداد کوچکتری نوسان میکنه یا عدد دیباگ 1 نوسانات کمتری داره؛ به این معنی هست که روی اون تنظیمات نویز کمتری وجود داره. لذا این تنظیمات رو میشه تایید کرد و سپس تنظیم Speed رو روی مقدار کمتری گذاشت تا باقی کار حذف نویز رو انجام بد و در نهایت درجه حساسیت رو روی بالاترین درجه ای گذاشت که بوق اضافی وجود نداشته باشه. به این ترتیب میشه به حداکثر حساسیت توام با ثبات دست پیدا کرد. همچنین مقداری از مساله حذف نویز به تنظیم Ground هم ارتباط پیدا میکنه که تحت شرایط وجود نویز بهتره فعله باشه.

حال به توضیح تنظیمات در شرایط عادی کاوش میپردازیم:

بالانس خودکار: با زدن کلید پایین در حالت عادی کاوش؛ مراحل بالانس خودکار انجام میشه. البته پس از روشن شدن دستگاه هم این کار بطور اتوماتیک صورت میگیره. با فعال شدن این مکانیزم ابتدا دیلی اتوماتیک مربوط به لوپ پیدا شده و روی صفحه بر حسب میکروثابتیه نمایش داده میشه و سپس بالانس نهایی صورت میگیره تا حالت سکوت برقرار بشه.

پس از زدن دکمه بالانس اگر لوپ از دستگاه جدا شده باشه یا دارای اتصالی باشه یا بهر دلیل با شرایط دستگاه همخوانی حداقلی نداشته باشه؛ پیغام **Coil Error** (خطای لوپ) نمایش داده شده و عملکرد دستگاه متوقف میشه. در این شرایط برای ادامه کار لازم هست مشکل احتمالی در لوپ یا حتی دستگاه برطرف شده و سپس مجدداً دکمه بالانس زده بشه. بدلیل اینکه دستگاه پس از روشن شدن هم بالانس اتوماتیک رو انجام میده؛ اگر لوپ ایراد داشته باشه کار نخواهد کرد و به این ترتیب از امکان آسیب به دستگاه و همینطور مصرف بیهوده باطری جلوگیری میشه. اعلام خطای لوپ توسط دستگاه میتونه به دلیل نزدیکی لوپ به فرات بزرگ یا مشکلاتی درون دستگاه هم باشه. طبیعتاً اگر لوپ حين بالانس به فلز نزدیک باشه ممکنه دیلی بالاتر یا حتی خطای لوپ اعلام بشه. پس باید دقت کرد هنگام بالانس لوپ دستگاه نزدیک فرات از باشه.

لازم به ذکره اگر حين روشن بودن دستگاه لوپ تعویض بشه؛ باید دستگاه با فشار دادن دکمه پایین مجدداً بالانس بشه. هر چند توصیه میشه هنگام تعویض لوپ دستگاه خاموش یا حداقل در حالت نمایش منو باشه.

Sensitivity: (حساسیت) این تنظیم که در واقع تعیین کننده حساسیت گیرنده دستگاه برای سنس هست توسط کلیدهای چپ و راست در حين کاوش انجام میشه. با فشردن کلید چپ حساسیت کمتر و با کلید راست حساسیت بیشتر میشه و همزمان درجه حساسیت روی صفحه نمایش پیدا میکنه. مقادیر قابل تنظیم برای درجه حساسیت از 1 تا 20 هستن. مقادیر کمتر به معنی حساسیت و برد کمتر هست و مقادیر بیشتر به معنی حساسیت بالاتر و برد بیشتر. مقدار نهایی گذاشته شده شاید به اون شکل گذاشته شده نباشه؛ چرا که نیاز به صفر کردن نویز و ایده ال بودن همه چیز داره که هیچوقت ممکن نیست! اما هر چقدر دستگاه و محیط در شرایط بهتری قرار داشته باشن؛ میشه حساسیت بیشتری رو تنظیم کرد و برد بیشتری گرفت. و گرنه برد متعارف فلزیاب های پالسی در همون درجات نزدیک به آخر تنظیم حساسیت و توام با ثبات خوب بست میاد. ذکر این نکته لازمه که با تغییر پارامترهای موثر در فلزیابی نظیر فرکانس و عرض پالس و دیلی و بازه انتگرال؛ عملاً درجه حساسیت مفهوم جدیدی پیدا میکنه و به همین دلیل لازم هست تا تنظیم حساسیت احتمالاً با درجه دیگری انجام بشه تا فلزیاب بخوبی کار کنه. بعنوان مثال

با افزایش عرض پالس یا بازه انتگرال گیری ممکن است که درجه حساسیت کمتر بشه تا نتیجه خوبی بدهست بیاد. لذا تنظیم حساسیت این دستگاه بستگی به سایر تنظیمات هم دارد و بصورت نسبی است.

نکته مهم در خصوص درجات تنظیم حساسیت این است که بغير از درجه نهایی قرار داده شده؛ اختلاف برد این فلزیاب بین هر درجه تنظیم تا درجه بعدی بیش از 3-2 درصد نیست! به همین دلیل حتی روی درجه حساسیت 1 هم تقریباً 50 درصد از برد نهایی فلزیاب را خواهید داشت و این میزان برد روی درجه حساسیت 10 تقریباً به 70 درصد میرسه. از طرف دیگه چون میزان تقویت در گیرنده داخلی این دستگاه در حد قابل ملاحظه ای بیشتر از اکثر سیستمهای پالسی استاندارد در نظر گرفته شده؛ در بسیاری از شرایط محیطی و بسته به وضعیت زمین ممکن است چند درجه نهایی حساسیت اصلاً قابل استفاده نباشد و با اندکی تغییر فاصله لوپ نسبت به زمین شاهد بوق اضافی یا میتر منفی باشیم. لذا با در نظر داشتن این مثال که حتی یک هدف ضعیف و مشکوک به کاذب که دارای میتر سنس 10 هست و ممکن است به آستانه تفکیک هم نرسه روی درجه حساسیت 12 قابل سنس خواهد بود؛ نباید اصراری به استفاده از درجات بالای حساسیت داشت. بنابراین اگر هدف کاوش یک منطقه وسیع و سنس هدفی قطعی و توان با تفکیک باشے؛ درجه حساسیت بین 10 تا 15 بیشتر مورد توصیه هست و از درجات حساسیت بالا باید بیشتر برای کاوش محوطه خاص و دارای نشانه که حتی وجود یک سنس ضعیف هم درش اهمیت داره استفاده کرد. البته در صورت تنظیم درجه حساسیت روی مقادیر پایین بهتر است تنظیم گراند روی حالت OFF قرار بگیره و گرنه افت برد مضاعف بوجود میاد. در واقع عملکرد سیستم گراند بیشتر روی درجات حساسیت بالا مفید است.

در عین حال کم و زیاد کردن حساسیت دستگاه فقط روی برد کلی فلزیاب (آل مثال) تاثیرگذار هست و اثرباری بر برد توان با تفکیک دستگاه نخواهد داشت.

Debug: با زدن کلید بالا در حین کاوش بجای سطر اول نوشه های روی صفحه که در واقع خلاصه ای از تنظیمات دستگاه هست؛ در دفعه اول فشرده شدن دکمه بالا (دیباگ 1) ضمن نمایش علامت انتگرال؛ میزان انتگرال کلی سیگنال بازگشتی که در حال محاسبه هست بطور همزمان روی سطر اول ال سی دی نمایش پیدا میکنے! اگر در این حالت دکمه بالا مجدد فشرده بشه حالت دوم دیباگ (دیباگ 2) فعال میشه که نمایش دهنده اطلاعات مربوط به 3 کانال تفکیک بصورت A, B, C است. با فشار دادن کلید بالا برای بار سوم مجدد اطلاعات مربوط به تنظیمات دستگاه در سطر اول نمایش پیدا میکنے. در هر یک از دو حالت دیباگ در صورت سنس فلز دیگه اطلاعات تفکیک نمایش داده نمیشه و صرفاً در صورت فعل بودن تنظیم حذف آهن و برخورد با فلز آهنی صدای سنس قطع میشه. بنابراین برای داشتن اطلاعات تصویری مربوط به تفکیک در حین سنس نباید حالات دیباگ فعال باشے.

نمایش مقادیر فوق در حالات دیباگ تاثیری در کیفیت فلزیابی نداره و بیشتر برای مقاصد آزمایشی و تشخیص اشکال گذاشته شده. مثلاً اپراتور میتوانه میزان نویز رو از طریق میزان نوسانات عدد انتگرال که ملاک اصلی سنس هست در حالت دیباگ 1 بررسی کنه. تنظیم حساسیت بالاتر بستگی به این داره که این عدد ثبات بیشتر و میزان نوسانات کمتری داشته باشے. لذا اپراتور میتوانه تغییرات مختلف در خصوص تنظیمات رو از طریق مونیتور کردن این عدد برسی کنه تا بینه با چه روش‌هایی میتوانه میزان نوسانات انتگرال یا همون نویز رو به حداقل برسونه. چون بهر حال نباید فراموش کرد که گرفتن برد نهایی از یک فلزیاب در گرو حذف حداکثری نویز است.

مقدار عدد نمایش داده شده صرفاً در حالت دیباگ 1 به تنظیم دیلی و بازه انتگرال گیری هم بستگی داره. لذا برای عدد دیباگ 1 رنج عددی خاصی وجود نداره و بیشتر میزان ثبات و کم بودن نوسان اون هست که نشانده وضعيت مطلوب از حیث اثر نویز هست. در حالت دیباگ 2 ارتباطی بین اعداد 3 گانه و این تنظیمات نیست و فقط فرکانس و عرض پالس کمی تاثیرگذار هستن.

توضیح اطلاعات روی ال سی دی در حالت کاوش

در حالت کاوش تا زمانیکه فلزی سنس نشده یا سنس ضعیف هست؛ روی سطر اول خلاصه ای از تنظیمات اصلی رو ملاحظه میکنیم که کمک میکنه تا بدونیم دستگاه با چه تنظیماتی در حال کار هست. برای این کار از حروف مخفف استفاده شده که S مخفف حساسیت و D دیلی و F فرکانس و P عرض پالس هستن. اعداد سمت راست این حروف هم نشانگر تنظیم انجام شده برای هر کدام هست.

وقتی سنس فلز تا حدی قوی باشے که اطلاعات تفکیک به درجه اولیه از اعتبار برسه؛ سطر اول کاملاً تغییر کرده و بجای نمایش تنظیمات؛ اطلاعات مربوط به تفکیک هدف نمایش داده میشه. در این خصوص ابتدا نوشه D در سمت چپ سطر اول ظاهر شده و سپس عدد تفکیک مربوط به هدف نمایش پیدا میکنے. اگر حذف آهن فعال باشے آهن یا غیر آهنی بودن هدف بصورت NON-FE یا FE یا FERRO و درجه میتر آهن بر اساس یک مبنای ثابت نمایش داده میشه. محتوای سطر اول لحظاتی پس از قطع سنس فلز به حالت نمایش خلاصه تنظیمات بر میگردد. توضیحات مفصل در این زمینه در بخش مربوطه ارائه خواهد شد.

در صورتیکه دکمه بالا در حین کاوش فشرده بشه؛ بجای این اطلاعات رقم انتگرال محاسبه شده یا اطلاعات مربوط به کانالهای تفکیک (A,B,C) روی سطر اول نمایش داده میشه که در بخش قبلی توضیح داده شد.

در قسمت سمت راست سطر دوم ولتاژ باطری نمایش داده میشه که میزان دقتش در حد 0.1 ولت هست. از طریق بررسی ولتاژ نمایش داده شده باطری و بسته به نوع باطری میشه به میزان پر و خالی بودنش پی برد. مثلاً برای 5 سلول سری شده لیتیوم یون یا پلیمر؛ مقدار 21 ولت بمعنی شارژ کامل و 16 ولت بمعنی خالی بودن کامل باطری هست. در صورتیکه ولتاژ باطری کمتر از 15 باشه دیگه عملکرد دستگاه قابل پیش بینی نیست و ثبات و افت میکنے. اگر هم ولتاژ باطری از 14.5 ولت کمتر بشه؛ ضمن نمایش پیام Low Battery در سمت چپ سطر پایین؛ واکنش صوتی فلزیاب برای سنس غیرفعال خواهد شد و در عوض دستگاه بوق هشداری تولید میکنے. در صورت خاموش کردن دستگاه هم در قسمت سمت چپ سطر دوم پیغام Power Off نمایش داده شده و پس از شنیدن صدای مخصوصی دستگاه خاموش خواهد شد.

در حالت عادی کاوش در قسمت چپ سطر دوم نمودار سنس رو داریم که همزمان با واکنش صوتی فعل میشه و نشانده قدرت سنس فلز هست. اما در این دستگاه یک عدد درجه سنس (میتر سنس) هم بصورت نوعی میتر دیجیتال در سمت راست نمودار سنس در نظر گرفته شده که بصورت یک عدد 3 رقمی نشانده قدرت سنس فلز خواهد بود. هر چقدر سنس قویتر یا در واقع فلز بزرگتر یا نزدیک تر به لوپ باشے این عدد افزایش پیدا میکنے. اپراتور میتوانه بر اساس تجربیات قبلی خودش در مورد سنس اهداف مختلف با یک لوپ خاص و بررسی میتر سنس؛

به تخمینی حدودی در خصوص عمق احتمالی فلز و حتی احتمال خطا بودنش هم برسه. مثلاً اگر با بالا و پایین بردن لوب روی نقطه هدف عدد میتر تغییر زیادی بکنه نشانده شده عمق کم هدف هست. ولی اگر با دور کردن لوب از زمین میتر تغییر کمی داشته باشه نشانده شده عمق بیشتر هست. همینطور اگر هدفی در محوطه وسیع با میتر کم سنس بشه میتوونه نشانگر فلزی بزرگ در عمق زیاد باشه. بر عکس اگر ناحیه سنس هدف کوچک باشه و تغییرات میتر سنس به سرعت اتفاق بیفته نشان میده هدف کوچک و سطحی هست. در عین حال اگر در محوطه سنس هدف ؛ میتر سنس تغییرات خاصی نداشته باشه و در مرکز هدف به حد اکثر عدد خودش نرسه؛ میتوونه بمعنی خطا و نوعی ذرات پراکنده در اون محوطه باشه. قابلیت مهم دیگری که میتر سنس به اپراتور میده ؛ امکان تشخیص نقطه دقیق تر هدف هست. چون بخصوص در شرایطی که فاصله فلز از لوب تا حدی زیاد باشه ؛ معمولاً وقتی فلز دقیقاً روپروری مرکز لوب قرار داشته باشه با قدرت بیشتری سنس میشه و در این شرایط میتر سنس بیشترین مقدار رو خواهد داشت. اما در شرایطی که هدف کوچک و سطحی باشه ممکنه در قسمت نزدیک به کناره های لوب سنس قوی تری نسبت به مرکز داشته باشه. بنابراین با وجود این میتر دیجیتال میشه خیلی دقیق تر متوجه نقطه مرکز هدف شد (Pinpointing) و حتی ابعاد فلز رو بهتر تخمین زد.

در صورتیکه دستگاه با حفره مواجه بشه یا لوب بیش از حد از زمین فاصله بگیره و همینطور گاهی پس از قطع شدن سنس فلز ؛ میتر سنس اعداد منفی نشان میده که میتوونه به معنی خارج شدن لحظه ای دستگاه از بالانس یا سنس حفره باشه. در این حالت دستگاه هر چند ثانیه یک بار این موضوع رو با بوقهای هشداری اعلام میکنه. در این شرایط اگر تنظیم گراند فعل باشه پس از مدت کوتاهی مجدد بالانس بصورت خودکار برقرار شده و میتر سنس منفی ناپدید خواهد شد. مقیاس میتر سنس هر چند به اکثر تنظیمات ارتباط داره اما تنظیم درجه حساسیت هیچ تاثیری روی عدد میتر سنس برای یک هدف خاص نخواهد داشت. لذا یک هدف خاص روی درجات حساسیت مختلف با میتر سنس یکسانی سنس میشه.

در حالت عادی کاوش و در شرایطی که بسته به مجموع تنظیمات هیچ سنس فلز یا حفره ای نداشته باشیم ؛ در سمت چپ سطر پایین دو علامت (—) و (!) در نظر گرفته شده. در حالت عادی حرکت لوب روی زمین تعویض پیاپی بین این دو علامت بخصوص روی درجات حساسیت بالا عادی هست. اما در شرایطی که لوب ثابت باشه ؛ تعویض بین این دو علامت نشانه اثرگذاری نویز خواهد بود! در شرایطی که لوب از زمین فاصله بگیره یا دستگاه به حالت سنس حفره نزدیک بشه قبل از نمایش میتر منفی ابتدا علامت (!) بصورت ثابت نشان داده خواهد شد.

تفکیک و حذف آهن

سیستم تفکیک و حذف آهن در این دستگاه توسط 3 کanal مجزا از کanal سنس و بر اساس اطلاعات فنی فلزیابهای مینلب و لورنز طراحی و پیاده سازی شده. لذا مهمترین نکته ای که شاید برای اکثر کاوشگران مطرح باشه این هست که قسمت تفکیک و حذف آهن به هیچ وجه ارتباطی به سنس و برد نهایی این فلزیاب نخواهد داشت و برخلاف بسیاری از دستگاههای دارای تفکیک ؛ در این دستگاه تفکیک به قیمت کم شدن برد نهایی فلزیاب تمام نشده و فعل یا غیر فعل بودن بخش حذف آهن هیچ اثری روی برد فلزیاب نداره!

در این دستگاه وقتی فلزی مورد سنس قرار میگیره ؛ اگر تا حدی به لوب نزدیک باشه که محاسبات تفکیک منتهی به نتیجه معنا داری بشه و دستگاه هم در حالت دیباگ نباشه ؛ در سطر اول نمایشگر یک عدد 2 رقمی بین 0 تا 99 که در واقع Target ID یا عدد تفکیک هست جلو نوشته: ID نمایش داده میشه. این عدد تفکیک بر اساس Conductivity (رسانایی) بوده و تقریباً بصورت مشابه با دستگاههای لورنز در نظر گرفته شده و لذا دوستان میتوون به مبحث Target Classification در دفترچه لورنز دیپ مکس X3 یا Z1 و جدول مربوطه جهت ارزیابی معنی اعداد تفکیک مراجعه کنن. اعداد تفکیک در این دستگاه معمولاً کمی بیشتر از مقیاس مشابه در دستگاههای لورنز نمایش داده میشن. این پرداشت که عدد تفکیک بمعنی تشخیص جنس فلز هست کاملاً اشتباهه و در درجه اول اندازه و شکل هندسی و حتی نفوذپذیری یا ضخامت فلز روی این عدد تاثیر داره و به میزان کمتری جنس فلز تاثیرگذار هست. در واقع هر چه فلز غیر آهنی بزرگتر و ضخیم تر باشه عدد تفکیک بالا میباشد. بنابراین بعنوان مثال ما هیچ عدد تفکیک ثابت و مشخصی برای فلز طلا نداریم! اما برای طلای بزرگ و یکپارچه انتظار عدد تفکیک بالای 70 وجود داره. در خصوص آهن هم معمولاً بسته به ابعاد فلز آهنی امکان عدد تفکیک بین 30 تا 70 وجود داره. هر چند این رنج عدد تفکیک میتوونه شامل بسیاری از اهداف دیگه هم باشه و لذا نتایج قسمت حذف آهن برای تشخیص آهنی بودن هدف بسیار معنیگر هست. برای فلزات خیلی کوچک و یا نازک مانند فولیم هم معمولاً عدد تفکیک زیر 20 نمایش داده میشه. قابل توجه اینکه چون سیستمهای پالسی برخلاف سیستمهای VLF تحت تاثیر اثرات خاص موج سینوسی روی هدف نیستن ؛ حتی فلزات آهنی بسیار بزرگ هم معمولاً عدد تفکیک بیشتر از 70 نخواهند داشت و لذا سیستم تفکیک و حذف آهن برای فلزات بزرگ در این دستگاه بیش از سیستمهای VLF قابل اعتماد هست.

سیستم حذف آهن در صورت فعل بودن تنظیم Iron Reject داخل منو و بر اساس فرمول محاسباتی جداگانه ای بطور همزمان با نمایش عدد تفکیک عمل میکنه و اگر تشخیص آهن داده بشه ؛ صدای سنس دستگاه قطع خواهد شد و در عین حال پس از عدد تفکیک کلمه FE بمعنی آهنی بودن هدف نمایش میشه. اما اگر هدف غیر آهنی تشخیص داده بشه صدای سنس ادامه خواهد داشت و پس از عدد تفکیک عبارت NON-FE بمعنی غیر آهنی بودن هدف نمایش پیدا میکنه. در هر دو حالت یک میتر عددی دو رقمی منفی یا مثبت هم در نظر گرفته شده که نشان میده بسته به تنظیم درجه حذف آهن ؛ هدف سنس شده تا چه میزان در ناحیه آهنی بودن (FE) عددی منفی در سمت راست نشان داده میشه که هر چقدر میزان منفی بودنش بیشتر باشه مشخص میکنه فلز بیشتر در ناحیه آهن قرار داره. در حالت غیر آهن (NON-FE) هم این عدد بتصورت مثبت و با پیشوند + نمایش داده میشه و هر چقدر این عدد مثبت بیشتر باشه حاکی از این هست که فلز به میزان بیشتری در ناحیه غیر آهنی قرار داره. برخلاف عدد تفکیک که تحت شرایط مختلف تقریباً عدد یکسانی رو برای هر هدف خاص نشان میده ؛ میتر آهن کاملاً وابسته به تنظیم درجه حذف آهن هست. لذا با چند تست روى اهداف مختلف آهنی و غیر آهنی و بررسی وضعیت میتر آهن میشه درجه حذف آهن مطلوب رو در منو بصورت دقیق تری تنظیم کرد. در حالت تشخیص آهن گاهی ممکنه میتر آهن عددی منفی نشان بده ولی دستگاه با نمایش NON-FE و عدم قطع صدا اعلام کنه که فلز غیر آهنی هست! در واقع تشخیص کامل آهنی بودن هدف شرایط دیگری غیر از عدد میتر آهن هم داره که توسط روشهای دیگر موجود در برنامه دستگاه امکانپذیره و لذا دقیق ترین نتیجه چیزی هست که نمایش NON-FE یا Hمزمان با واکنش صوتی به اپراتور اعلام میکنه و میتر آهن صرفاً برای بررسی دقیق تر و اطمینان بیشتر قرار داده شده. البته در ابتدای سنس قوی و توانم با تفکیک فلز آهنی یک بوق کوتاه شنیده میشه که کاملاً طبیعی هست. اما بعد از اون نک بوق و انجام محاسبات نهایی و رسیدن به نتیجه آهنی بودن هدف ؛ صدا کاملاً قطع میشه و عبارت FE هم نمایش پیدا میکنه. در صورتیکه حذف آهن

غیر فعال یا OFF باشد؛ نمایش آهن یا غیر آهن و قطع صدا رو برای آهن نخواهیم داشت و در عوض پس از عدد تفکیک کلمه FERRO نوشته میشه و بعد اون عددی دو رقمی و بدون علامت که بر اساس مبنای ثابت و وابسته به مختصات دستگاه و لوپ هست میزان آهنی بودن هدف رو نشان میده. در این حالت هر چقدر عدد FERRO بیشتر باشه بمعنی این هست که هدف بیشتر به آهن نزدیکه.

برد تفکیکی در حدود 80 درصد برد نهایی فلزیاب برای هر هدف هست که البته این میزان بستگی به نوع هدف هم داره و دستگاه خودش تشخیص میده که آیا محاسبات برای اعلام تفکیک و حذف آهن کفايت میکنه یا خیر. لذا در محدوده 20 درصد نهایی برد فلزیاب برای هر فلز که خارج از برد تفکیک اون هدف هست و سنس ضعیفی وجود داره؛ عملکرد فلزیاب بصورت Metal AII خواهد بود و اطلاعات تفکیک و حذف آهن ظاهر نمیشه و صرفانمودار و میتر سنس و بوق نشان از سنس فلزی نامشخص خواهد داشت.

نکته مهم برای قسمت حذف آهن کالیبره کردن دستگاه بسته به لوپ و محیط کاوش هست. جهت کالیبره کردن قسمت حذف آهن باید ابتدا مطمئن شد که لوپ دستگاه نزدیک هیچ فلزی نیست و حتی نسبت به فلزات بزرگ هم فاصله زیادی داشته باشه تا نتایج حذف آهن تحت تاثیر قرار نگیره. سپس با استفاده از فلزاتی نظری ابزارآلات آهنی مثل انبردست یا پیچ گشته بزرگ یا کلید یا زنجیر آهنی ضخیم یا تکه ای از تیرآهن میشه درجهات مختلف تنظیم Reject Iron (FE) رقمه بین 5-10- و برای فلزات غیر آهنی اغلب میتر آهن (NON-FE) بین 5+ تا 10+ نشان داده بشه. مثلا در تست یک فلز آهنی اگر میتر آهن رقمی فراتر از 10- داشت مشخص میشه نیاز به کم کردن درجه حذف آهن هست. راه ساده تر جهت پیدا کردن درجه حذف آهن مناسب این هست که ابتدا این تنظیم روی حالت OFF یا خاموش قرار بگیره و سپس با یک فلز آهنی میزان عدد FERRO ارزیابی بشه. در این شرایط درجه حذف آهن مناسب برابر با 100 منهای عدد FERRO تقسیم بر 3 بعلاوه 2 هست. مثلا اگر فرو برای آهن 61 باشه؛ درجه حذف آهن مناسب تقریبا 15 خواهد بود. اگر درجه حذف آهن بیش از 2 درجه نسبت به حد مطلوب بالاتر گذاشته بشه به تدریج سایر فلزات غیر آهنی هم حذف میشن! بنابراین در انتخاب درجه حذف آهن باید دقت زیادی کرد. البته بدیل تفاوت احتمالی بین لوپهای مختلف باید درجه حذف آهن مناسب هر لوپ رو به خاطر سپرد و پس از تعویض لوپ مجددا حذف آهن رو تنظیم کرد. این تست جهت اطمینان بیشتر باید در محیط کاوش و در شرایطی که لوپ در فاصله عادی کاوش نسبت به زمین قرار داره هم انجام بشه تا شرایط زمین هم در نظر گرفته بشه و نتیجه بیشتر مورد اطمینان باشه. در این صورت میشه امیدوار بود با دقت بیش از 80 درصد ضایعات آهنی حذف بشن. البته غیر از حذف آهن توسط دستگاه؛ بصورت همزمان عدد تفکیک هم کمک کننده خواهد بود.

راه دیگه برای تشخیص آهن این هست که گزینه حذف آهن روی حالت OFF گذاشته بشه و از روی میزان عددی FERRO اپراتور در مورد آهنی بودن هدف گمانه زنی کنه. در این شرایط مثلا اگر عدد فرو برای فلزات غیر آهنی حدود 40 و برای فلزات آهنی حدود 60 باشه میشه نتیجه گرفت مقادیر بالای 50 نزدیک به آهن و زیر 50 غیر آهنی هستن. البته همزمان باید به عدد تفکیک یا ID هم توجه داشت چرا که عدد تفکیک فلزات آهنی از حدود 30 کمتر یا از حدود 70 بیشتر نیست. مقادیری که بعنوان مثال ذکر شد وابسته به مختصات دستگاه و لوپ مورد استفاده هستن و باید قبل از کاوش ارزیابی شده باشن.

متاسفانه برخی از فلزاتی که بطور کامل آهنی نیستن بطور مطمئن قابل حذف نیستن. بعنوان مثال حلبی بواسطه داشتن روكش قلع قابل تشخیص نیست و تقریبا شناسی برای حذف قوطی های حلبی معمولی وجود نخواهد داشت. هر چند که انواع قدیمی و زنگ زده داخل خاک با شناس خوبی قابل تشخیص و حذف هستن. انواع استیل هم بسته به نوع و میزان وجود آهن ممکنه قابل حذف باشن ولی بعضی انواع استیل قابل حذف نیستن. در هر صورت خوشبختانه اکثر ضایعات آهنی از جمله میخ و زنجیر و قطعات ابزارآلات کشاورزی که کاملا آهنی هستن براحتی توسط سیستم حذف آهن تشخیص داده شده و حذف میشن.

در کار با قسمت تفکیک و حذف آهن اپراتوری صحیح تاثیر زیادی داره! بعنوان مثال حرکت سریع لوپ روی هدف میتونه دستگاه رو ڈچار خطا در تفکیک کنه. لذا پس از اینکه هدفی سنس شد و اطلاعات تفکیک نشان از این داشت که فلز در محدوده برد تفکیکی قرار داره؛ باید لوپ رو به آرامی روی مرکز هدف یعنی جایی که میتر سنس بیشترین مقدار رو نشان میده چند ثانیه بصورت ثابت نگه داشت تا دستگاه بر اساس محاسبات بیشتر به عددی ثابت بعنوان عدد تفکیک برسه و تشخیص آهن رو هم بصورت مطمئن تری انجام بده. از آنجا که زاویه و نحوه قرارگیری لوپ نسبت به فلز در نتیجه تفکیک کمی تاثیر داره؛ ممکنه اطلاعات تفکیک از زوایای مختلف و در کناره های هدف کمی متفاوت باشه. هر چند این مساله میتوونه به ارزیابی بهتری از هدف منجر بشه ولی همیشه اطلاعات تفکیک روی نقطه مرکز هدف اهمیت بیشتری داره. در عین حال این نکته مهمیه که برای گرفتن نتیجه دقیق تر در تفکیک نباید در اون شرایط فاصله لوپ از زمین کم و زیاد بشه! چون دستگاه محاسبات رو بر اساس اخرین فاصله لوپ از زمین قبل از سنس هدف در نظر میگیره. لذا روی مرکز هدف هم باید فاصله لوپ از زمین حفظ بشه. از طرف دیگه سیستم این دستگاه تا حد ممکن برای تشخیص اطلاعات تفکیک در برد بالا طراحی شده. بنابراین اگر فلز بطور ناگهانی خیلی به لوپ نزدیک بشه یا بچسبه؛ کانالهای تفکیک آورلود شده و هیچ اطلاعات درستی از عدد تفکیک یا تشخیص آهنی بودن هدف وجود نخواهد داشت.

در تستهای اولیه باید توجه زیادی داشت که در محیط منزل حتما مکانی رو انتخاب کرد که واقعا فلزات مختلف از لوپ فاصله زیادی داشته باشن و گرنه سیستم حذف آهن درست کار نخواهد کرد. هر چند تقریبا در بیشتر شرایط میشه با گزینه درجه حذف آهن به نتیجه خوبی رسید ولی در محیط طبیعت که فلز مزاحم در کار نیست؛ باید مجددا تنظیم درجه حذف آهن رو انجام داد. در صورت عدم رعایت مسائل فوق ممکنه قسمت حذف آهن هیچ فلز آهنی رو حذف نکنه و یا بر عکس بسیاری از فلزات غیر آهنی هم حذف بشن! یک نشانه دیگه از درست کار کردن قسمت تفکیک عدد تفکیک هست. بطور مثال برای اهداف بسیار کوچک یا نازک غیر آهنی باید عدد تفکیک زیر 20 باشه و برای فلزاتی مثل الومینیوم بزرگ و ضخیم انتظار عدد تفکیکی در حدود 80 وجود داره. همینطور برای اکثر سکه های متعدد یا درشت باید عدد تفکیک در رنج 30 الى 50 باشه. مثلا عدد تفکیک سکه 500 تومانی سفید حدود 40 هست. برای اهداف مدفعون بزرگ و قدیمی عدد تفکیک معمولا بالای 70 و حتی 80 هست که در این صورت شناس بیشتری برای ارزشمند بودن هدف وجود داره. هر چند باید توجه داشت عدد تفکیک 99 معمولا به منزله خطاست.

سیستم تفکیک و تنظیم درجه حذف آهن اندکی هم به تنظیم فرکانس و عرض پالس بستگی داره! ولی میزان تفاوت درجه حذف آهن در حد یک درجه بیشتر نخواهد بود. اما تنظیمات Speed و Ground Delay و Integ. W بهیچ وجه تاثیری روی تفکیک یا حذف آهن ندارن چون صرف مربوط به کانال سنس هستن. لذا بهتره ابتدا در خصوص انتخاب فرکانس و عرض پالس بسته به شرایط کاوش تصمیم گرفت و سپس تنظیم حذف آهن رو تست کرد.

طبعتا مساله نویز هم روی کیفیت تفکیک تاثیرگذار هست! هر چقدر ثبات عادی دستگاه برای سنس بهتر باشه عملکرد قسمت تفکیک و حذف آهن هم دقیق تر و با ثبات تر خواهد بود. در صورت وجود نویز در محیط ممکنه تفکیک در فواصل دور نتیجه دقیقی نداشته باشه. نشانه این

مسئله هم این هست که عدد تفکیک مرتبه عوض میشے! هر چقدر عدد تفکیک ثبات بیشتری داشته باشه نتیجه تفکیک و بخصوص حذف آهن هم بیشتر قابل اعتماد هست. بنابراین در شرایطی که عدد تفکیک مرتبه تغیرات زیادی بیش از 5 واحد داشته باشه؛ حذف آهن هم قابل اعتماد نیست و در این شرایط به قطع و وصل شدن بوق ها که نشانه مردد بودن دستگاه در تشخیص آهن هست نمیشه اطمینان کرد.

مسئله دیگه این هست که بهیچ وجه کم کردن حساسیت دستگاه روی برد تفکیکی اثرگذار نیست! در واقع تنظیم حساسیت فقط مربوط به کانال سنس فلز هست. بنابراین علاوه روی درجات حساسیت حدود 10 یا کمتر انتظار میره تفکیک تقریبا همزمان با سنس فلز انجام بشه و در اون شرایط برد تفکیکی میتوانه مساوی برد فلزیابی دستگاه باشه.

نکته دیگه تفاوت برد تفکیکی نسبت به برد نهایی برای اهداف مختلف هست. هر چه فلز بزرگتر و دارای عدد تفکیک بالاتری باشه تفکیک سریعتر و روی میتر سنس کمتر و ضعیفتری فعل میشے. لذا برای اهداف دفینه ای با ارزش که عدد تفکیک بالا دارن میشه حتی برد تفکیک رو حدود 90 درصد برد نهایی برای اون هدف در نظر گرفت! بر عکس برای اهداف بسیار کوچک و یا فلزات نازک که عدد تفکیک کمی دارن تفکیک دیرتر فعل شده و برد تفکیک کمتر خواهد بود. لذا در مواجهه با حالت خاصی که میتر سنس نشان از سنس قوی یک هدف داره ولی برخلاف معمول هنوز سیستم تفکیک فعل نشده؛ میشه براحتی حدس زد که هدف نمیتوانه چیز با ارزشی باشه! کلا برخلاف دقت 80 درصدی سیستم حذف آهن؛ این مسئله که اهداف با عدد تفکیک زیر 20 نمیتوان چیز با ارزشی باشن مسئله قطعی تری هست.

مسئله مهم در خصوص اعتماد به سیستم حذف آهن این هست که در حالات خاصی که چند فلز مختلف و با شرایط قرارگیری خاص در خاک وجود داشته باشن همیشه این احتمال هست که دستگاه به اشتباہ اعلام حذف آهن کنه. لذا میزان اعتماد و امکان پذیرش 20 درصد خطای پیش بینی شده سیستم حذف آهن بلحاظ ریسک از دست ندادن یک هدف با ارزش به عهده اپراتور خواهد بود. از این نظر در این طرح سعی شده مسئله حذف آهن کمی سختگیرانه تر در نظر گرفته بشه و لذا در صورت فعل بودن حذف آهن در منو باز هم همیشه یک بوق کوتاه در لحظه سنس اولیه آهن خواهیم داشت و اپراتور میتوانه خودش به اطلاعات تفکیک روی صفحه توجه کنه و تصمیم بگیره.

روش‌های بالانس کردن و کاوش

هر چند در خصوص نحوه بالانس یک فلزیاب بسته به شرایط محیط و لوب و روش کاوش؛ تجربه اپراتور حرف اول رو میزنه؛ با این حال روش پیشنهادی برای بالانس این دستگاه رو توضیح میدیم.

در حالتی که تنظیم Ground فعال باشه که بمعنی فعل بودن تطبیق خودکار با زمین و محیط هست؛ بهتره لوب فلزیاب در همون فاصله ای نسبت به زمین که قراره کاوش انجام بشه و دکمه بالانس فشرده بشه و پس از چند ثانیه کاوش آغاز بشه.

اما در حالتی که مقدار OFF داشته باشه و در واقع غیرفعال باشه؛ بدلیل عدم وجود تطبیق خودکار با زمین؛ بالانس با زمین حالت تجربی داره. روی زمین هایی که با نزدیکی کردن لوب به آنها مقداری سنس مشاهده میشه بهتره برای حالت گراند خاموش؛ لوب فقط اندکی نزدیک تر از حالت عادی کاوش به زمین گرفته بشه و بعد لوب رو کمی بالاتر گرفته و کاوش رو ادامه داد.

در عین حال همیشه در لحظه بالانس هر فلزیابی باید به این مسئله اساسی توجه داشت که اپراتور باید جایی فلزیاب رو بالانس کنه که مطمئن باشه فلزی وجود نداره! و گرنه بالانس بصورت نادرست و با توجه به حضور فلز پنهان در خاک انجام شده و لذا پس از حرکت دادن لوب روی زمین میتر منفی نمایش داده شده و دستگاه از بالانس خارج میشه. این مسئله نشان میده در نقطه ای که بالانس انجام شده احتمالاً فلزی وجود داشته و باید کمی از محوطه مورد نظر دور شد و دستگاه رو مجدداً بالانس کرد و سپس به کاوش ادامه داد.

نکته مهم در کاوش با هر فلزیابی فاصله مناسب لوب از زمین هست. بر اساس تحقیقات و تستهای انجام شده حداقل فاصله مناسب لوب تا زمین باید تقریباً 5 سانت به ازای هر 30 سانت سایز لوب باشه! بطور مثال برای لوب 30 سانتی حداقل فاصله 5 سانت؛ برای لوب 60 فاصله 10 سانت؛ برای لوب 1 در 1 فاصله حدود 20 سانت و برای لوب 2 متری حدود 40 سانت فاصله از زمین مورد نیاز هست تا اثر زمین روی سنس فلزیاب به حداقل برسه و ثبات بیشتر و تفکیک بهتری داشته باشیم. بخصوص در شرایطی که با اندکی تکان خوردن لوب دستگاه از بالانس خارج میشه؛ رعایت این فاصله بیشتر ضرورت داره. طبیعتاً با توجه به افزایش ثبات با در نظر گرفتن این نکته افت برد نخواهیم نداشت و حتی ممکنه برد موثر دستگاه بیشتر هم بشه! و گرنه نزدیکتر گرفتن لوب به زمین مشکلات متعددی در خصوص بی ثباتی؛ نویز و حساسیت به زمین و املأح و پایین اومدن دقت تفکیک رو ایجاد خواهد کرد و فاصله بیش از حد لزوم هم مشخصاً منجر به افت برد میشه.

همچنین در نحوه اسکن زمین با همه فلزیاب ها این مسئله از اهمیت خاصی برخورداره که فاصله لوب و حتی زاویه لوب نسبت به زمین نباید مرتباً تغییر کنه! بنابراین اپراتور باید جوری با فلزیاب به اسکن منطقه مورد نظر بپردازه که همواره لوب فلزیاب بصورت موازی با زمین و تا حد امکان با حفظ فاصله مناسب از زمین قرار داشته باشه. جوابگیری از حداقل حساسیت و برد فلزیاب توانم با ثبات قابل قبول تا حد زیادی بستگی به این روش حرکت دادن لوب داره. طبیعتاً هنگام استفاده از لوپهای بزرگ باید حرکت روی زمین آهسته تر باشه و از بالا و پایین کردن لوب تا حد ممکن اجتناب بشه.

برای کاهش حساسیت فلزیاب به زمین و رطوبت و املأح نکات خاصی وجود داره که باید حتماً در نظر گرفت. به غیر از مسئله فاصله مناسب لوب از زمین و تلاش حداقلی در جهت حفظ این فاصله که توضیح داده شد؛ برای افزایش ثبات هنگام کاوش باید به تنظیمات هم توجه داشت. در این خصوص مهمترین تنظیم Delay هست که معمولاً هر چه بیشتر باشه حساسیت به زمین کمتر میشه. توصیه میشه تنظیم Delay حداقل 20+ یا بیشتر برای کار روی زمین در نظر گرفته بشه هر چند که بیشتر بودن عدد دیلی از حدی مشخص بتدریج سبب کاهش برد بخصوص برای فلزات کوچکتر هم خواهد شد. همینطور عرض پالس باید روی حداقل عددی تنظیم بشه که تقریباً حداقل برد رو برای فلزات بزرگ بهمراه داشته باشه! پس عرض پالس اضافه تر از اون حد مناسب نیست و فقط موجب حساسیت بیشتر به زمین و افزایش بیمورد مصرف باطری خواهد شد. فرکانس‌های پایین تر هم طبیعتاً برای حساسیت کمتر به زمین و نفوذ بهتر در خاک اندکی مناسب تر هستن. با این وجود فرکانس‌های 100 و 200 نتیجه بسیار خوبی به همراه داشتن. همچنین برای زمینهایی که دارای خاک بشدت متغیر و متغیری هستن؛ در صورت فعل بودن گزینه Ground بهتره از مقادیر کمتر استفاده بشه. هر چند مقادیر کمتر گراند اندکی برد رو کاهش میده ولی ثبات بهتری خواهد داشت. بر عکس برای زمینهایی که شرایط مناسب تر و یکدست دارن میشه با تنظیم گراند بالاتر به برد بیشتری رسید بدون اینکه مشکل بی ثباتی وجود داشته باشه. همینطور اگر بهر دلیل اپراتور نتوونه فاصله لوب تا زمین رو بخوبی رعایت کنه؛ کم کردن تنظیم Speed ممکن میشه تا در لحظات بالا و پایین شدن لوب دستگاه بوق اضافی نداشته باشه. تنها در پایان رعایت همه این نکات باید درجه حساسیت دستگاه رو تا حدی پایین آورد تا حین کاوش هیچ بی ثباتی مشاهده نشه.

در صورتیکه حین کاوش با نزدیک کردن لوب به زمین سنس توام با تفکیک مشاهده بشه؛ نشان میده شرایط زمین مناسب نیست. بخصوص

برای زمینهای خیس یا پراملح هر چه عدد تفکیک (ID) مربوط به سنس زمین بیشتر باشه نشانه رسانایی بیشتر خاک و نامناسب بودن زمین برای فلزیابی هست. در این شرایط بهتره ابتدا لوپ رو در فاصله بیشتری نسبت به زمین قرار داد و نکاتی که در خصوص تنظیمات ذکر شد در نظر گرفت و سپس به کاوش پرداخت. اگر امکان داشته باشه زمانی رو برای کاوش انتخاب کرد که زمین منطقه مورد نظر خشکتر باشه نتیجه بهتر و قویتری بدست میاد. همچنین در موقعیتی که زمین دارای ذرات زیادی باشه معمولاً استفاده از لوپهای بزرگ بهتر جواب میده.

در شرایطی که کاوش روی گودال یا چاله انجام بشه باید از روشهای خاصی استفاده کرد که نیاز به تجربه بیشتری دارد. لذا توصیه میشه قبل از اقدام به حفر گودال برای یک هدف؛ اطلاعات سنس و تفکیک با دقت و حوصله ارزیابی بشه و بعد تصمیم به حفاری گرفته بشه. در غیر این صورت برای کاوش داخل گودال باید از لوپهای کوچکتر از چاله استفاده کرده و ابتدا لوپ رو روی دیواره بالاتس کرد و بعد جستجو رو داخل چاله ادامه داد. راه دیگه استفاده از لوپی هست که از خود چاله به میزان قابل ملاحظه ای بزرگتر باشه. در غیر این صورت بدليل وجود گودال که حالت یک حفره رو داره و اثر اون عکس فلز هست؛ بسته به جنس خاک ممکنه برد کاهاش پیدا کنه یا فلزیاب از بالاتس خارج بشه. همینطور اگر سنس اولیه هدف ضعیف باشه نه تنها اثر منفی گودال بیشتر خودشو نشان میده؛ بلکه ممکنه در اثر ضربه خوردن و حرکت جزئی هدف مورد نظر طی حفاری؛ اثر هاله اون که سبب افزایش قدرت سنس میشه تضعیف بشه و پس از کندن چاله عملای هیچ سنسی مشاهده نشه! بنابراین برای اهداف ضعیف قبل از حفاری باید دقت و بررسی بیشتر و دقیق تری صورت بگیره. بر اساس تجربه این یکی از موارد خاصی هست که سبب سنس نشدن هدف پس از حفاری مقدماتی میشه و کاوشگران بعضاً بدون اطلاع از موضوع؛ بحث عوض شدن محل دفینه بلحاظ وجود ظسمی خاص رو مطرح میکنند در حالیکه اصل قضیه نکته ای بود که ذکر شد!

حساسیت به طلا

معمولًا سوال رایجی برای اغلب کاوشگران وجود داره که حساسیت فلزیاب به طلا چقدر هست؟! یا اظهار میکنن فلان دستگاه به طلا حساسیت نداره یا بر عکس حساسیت زیادی داره! باید عرض کرد اساساً بیان چنین مساله ای از نظر علمی و فنی صحیح نیست. چون اول از هر چیز باید توجه داشت بحث طلا کوچک که رسانایی انذک و ثابت زمانی کوتاهی داره با طلا بزرگ کاملاً متفاوت هست. طلا بزرگ از نظر سنس تفاوت چندانی با سایر فلزات نداره. اما طلا کوچک طبیعتاً سنس ضعیف تری داره و برای سنس بهتر نیاز به رعایت تنظیمات خاص و همینطور لوپ مناسب داره. مشکل اصلی در تستهای اولیه این هست که بلحاظ قیمت بالای طلاقطاعی مورد تست قرار میگیره که اصولاً اگر از هر جنسی هم باشن توسط فلزیاب پالسی بخوبی سنس نمیشن! بطور مثال زنجیر ریزبافت که فلزی متخلخل و نفوذپذیر تلقی میشه چه از جنس طلا باشه یا نه بهره حاصل با فلزیاب پالسی بدرستی سنس نخواهد شد. اما قطعاتی از طلا مثل سکه و النگو و انگشتی بخوبی توسط فلزیاب های پالسی قابل سنس هستن. لذا در تست فلز طلا باید به این مساله دقت کرد.

اما برای سنس طلا از نوع کوچک باید مواردی رو در نظر گرفت. به غیر از نوع لوپ طبیعتاً برای سنس فلز کوچک باید از سایز لوپ کوچک مثل 20 یا 30 سانت استفاده کرد و گرنه سنس نشدن فلزی کوچک با لوپ بزرگ طبیعی هست. گذشته از لوپ تنظیمات مختلف هم به سنس طلا کوچک کمک میکنن. بطور مثال فرکانس بالا و عرض پالس حدود 150 یا حتی کمتر و دیلی دستی پایین و الیه اسپید بالا همه از مواردی هستن که سبب سنس بهتر هدفی مثل طلا کوچک میشن. پس در شرایطی که کاوشگر چنین هدفی داشته باشه باید این نکات هم رعایت بشه و وضعیت کاملاً متفاوت از سنس اهداف بزرگ با لوپهای بزرگ خواهد بود.

در کاوش طلا دو نکته ظریف دیگه هم وجود داره. اول اینکه طلا همونظور که از دیرباز فلز ارزشمندی بوده؛ به همون نسبت احتمال وجودش در مکانهای مختلف هم کمتر از سایر فلزات کم ارزش هست! هر چند این مساله برخلاف میل و ذهنیت یک کاوشگر هست اما کاملاً با واقعیت تطابق داره. نکته دوم هم اینکه طلا بلحاظ ماهیت فیزیکی خودش نسبت به بسیاری از فلزات مدفون دیگه کمتر حالت یونیزه پیدا میکنه و لذا هاله ای که میتوانه سبب سنس قویتر اون بشه به قدرت سایر فلزات نیست! این هم از مشخصات فلز طلاست و یکی از فاکتورهایی هست که باعث ارزشمند بودن فلز طلا شده. در صورتیکه برای اکثر فلزات قدیمی مدفون انتظار میره بلحاظ وجود اثر هاله؛ برد فلزیابی اونها 1.5 و حتی بعضاً تا 2 برابر نسبت به تستهای هوایی افزایش داشته باشه ولی برای طلا نمیشه چنین توقعی داشت و نهایتاً ممکنه انذکی قویتر از تستهای هوایی مورد سنس قرار بگیره. الیه اگر مثل بسیاری از حالات فلز دیگری در کنار طلا باشه؛ ضریب افزایش برد اثر هاله اتفاق میفته و میشه توقع برد بیشتر از حد معمول رو داشت.

حساسیت به سفال و برخی غیر فلزات

نکته مهمی که کاوشگر در کار با هر فلزیابی باید به اون توجه داشته باشه این هست که اصولاً تمام انواع فلزیاب فارغ از نوع تکنولوژی بکار رفته؛ فلز رو بر اساس رسانایی الکتریکی اون سنس میکنن. بنابراین هر تکنیک یا جزئیاتی هم که در ساختار فلزیاب های مختلف به کار گرفته بشه نمیتوانه از محدوده این قانون کلی خارج بشه و گرنه طبیعتاً ممکنه برخی فلزات خاص رو هم سنس نکنه یا افت برد زیادی برای سنس فلز بوجود بیاد! لذا تبلیغاتی که اغلب در خصوص حساس نبودن محصولات فلزیاب به سفال و امثالهم دیده میشه بهیچ وجه در حالت کلی صحت نداره. برخی انواع سفال با همه فلزیاب های سنس نمیشن و برخی با هیچ فلزیابی سنس نمیشن. این موضوع رو حتی با چند تست روی معتبرترین و گرانترین فلزیاب های دنیا میشه متوجه شد.

با توجه به توضیحات فوق علت سنس زمین خیس و پر املح که دارای رسانایی الکتریکی هست و عملاً جریان برق رو میتوانه از خودش عبور بده همین هست. این موضوع و طریقه برخورد با اون در بخشهای قبلى توضیح داده شد. همینطور برخی انواع سفال (نه همه انواع) بخصوص اگر درون خاک مرطوب قرار داشته باشن ممکنه سنس قابل ملاحظه ای مشابه یک فلز داشته باشن. در واقع این بستگی به موادی داره که در ساخت اون سفال مورد استفاده قرار گرفته و الیه زمین مرطوب هم اثر رسانایی اون رو تقویت میکنه. برخی سفالهایی که دارای سنس قوی هستن ممکنه عدد تفکیک بین 50 تا 60 داشته باشن که این خودش میتوانه به گمانه زنی در مورد سنس سفال کم کنه. هر چند این عدد تفکیک مربوط به گروه زیادی از اهداف فلزی هم هست و الزاماً نمیشه نتیجه گرفت که حتماً هدف سنس شده سفال بوده. لذا تشخیص سنس سفال نیاز به تجربه بالایی داره. در مواردی که سفال از نوعی هست که سنس ضعیفی داره؛ کم کردن فرکانس و عرض پالس و بالا بردن دیلی میتوانه منجر به سنس ضعیف تر و حتی حذف اون بشه. همینطور در جاهایی که سفال پراکنده وجود داره برخلاف اهداف فلزی؛ سنس دارای

مرکزیت خوبی نیست! یعنی ممکنه علیرغم وجود سنس در محوطه ای وسیع و پر حجم؛ عدد میتر سنس از کناره ها تا مرکز هدف افزایش تدریجی نداشته باشد و مرتببا کم و زیاد بشود. این مساله میتوانه نشانه ذرات پراکنده از جمله سفال خرد شده باشد.

همچنین در برخی محیط ها سنگهایی دارای ذرات فلزی وجود دارند که سنس شدن اونها توسط فلزیاب مساله ای طبیعی هست. برخی انواع این سنگها دارای سنس نسبتاً قوی هستند. خوشبختانه اگر این ذرات از نوع مغناطیسی باشند و به اصطلاح هدف سنگ آهن باشند توسعه سیستم حذف آهن بخوبی قابل تشخیص و حذف هست.

اصولاً یکی از راههای تشخیص خطاهای این کاوش یک منطقه توجه به تکرار الگوی تفکیک هست. بطور مثال اگر هدفی در یک منطقه سنس شد و پس از حفاری مشخص شد که خطای بوده؛ میشه عدد تفکیک و همینطور درجه میتر آهن اون رو به خاطر سپرد و اگر همین مشخصات تفکیک در سنس هدف دیگری در نزدیکی اون محل مشاهده بشود؛ میشه نتیجه گرفت به احتمال زیاد خطای مشابه وجود دارد و لذا از حفاری اضافی جلوگیری میشه.

حفره یابی

هر چند کاربرد اصلی فلزیاب ها برای سنس فلز هست و نمیتوان حفره رو بخوبی فلز تشخیص بدن؛ اما میشه از این فلزیاب برای سنس حفره هم استفاده کرد! لذا در این دستگاه میتر سنس بصورت عالمendar در نظر گرفته شده و همونطور که اعداد مثبت میتر نشانه سنس فلز هستند؛ اعداد منفی هم میتوانند نشانه وجود حفره باشند. علت فنی تفاوت بین حفره و فلز هم مساله رسانایی متفاوت در مقایسه با خاک هست. همونطور که فلز رسانایی از خاک هست؛ حفره هم خاک است؟ حفره هم حالت عکس دارد. بنابراین میشه در برخی شرایط و بسته به نوع خاک و تنظیمات دستگاه حفره رو هم تشخیص داد.

برای حفره یابی برعکس فلزیابی باید کاری کنیم که فلزیاب اثر خاک رو بیشتر حس کنه تا تفاوت امواج بازگشتی برای جاهاست که حفره وجود دارد بیشتر قابل ارزیابی باشد. لذا استفاده از دیلی کمتر و فرکانس و عرض پالس بیشتر برای سنس حفره بهتر جواب میده. همینطور به جهت اینکه قصد داریم تغییرات لحظه ای رو با میتر ارزیابی کنیم؛ بهتره تنظیم گراند هم غیرفعال بشود. در واقع تنظیم گراند هر چقدر برای حالت فلزیابی بخصوص روی درجات حساسیت بالا مفید هست؛ برای حالت حفره یابی کارایی خوبی نداره. در چنین شرایطی اگر با نزدیک شدن لوب به زمین فلزیاب اعلام سنس کنه و در واقع حضور زمین رو بخوبی حس کنه؛ شناس خوبی برای سنس حفره وجود خواهد داشت. در غیر این صورت بعیده که در اون زمین بشه حفره رو سنس کرد و چنین زمینی برای فلزیابی خیلی مناسب تر از حفره یابی هست. با در نظر گرفتن موارد فوق و دقت به افزایش عدد میتر منفی در نقطه خاصی از زمین میشه احتمال داد که ممکن است در اون قسمت حفره ای وجود داشته باشد. دستگاه هم این موضوع رو بصورت بوق های هشداری اعلام میکنه و در صورت غیرفعال بودن تنظیم گراند سرعت بوقهای هشداری افزایش پیدا میکنه.

در برخی شرایط ممکن است خاک یک محوطه نسبت به اطراف سبب ایجاد حالت حفره ای برای فلزیاب بشود. مثلاً جاهاست که خاک نرم تر یا شل تر نسبت به اطراف دارند یا چاهها و حفره هایی که بعداً پر شدن معمولاً حالت حفره ای ضعیفی از خودشون نشان میدن. در مواردی که قبل از سنس فلز ابتدا میتر منفی که نشانه حفره هست به نمایش در میاد و سپس دستگاه اعلام سنس فلز میکنه؛ معمولاً نشانه این هست که ممکن است فلز داخل حفره ای بزرگتر قرار داشته باشد! لذا در این شرایط دستگاه ابتدا اعلام وجود حفره میکنه و سپس فلز سنس میشه.

نکات نهایی

از آنجا که مساله اساسی تقریباً برای همه علاقه مندان برد فلزیاب هست؛ در طراحی هم این موضوع خیلی مورد توجه قرار گرفته. با ذکر این نکته مهم که با کمتر کردن اثر نویز میشه به برد بیشتری هم رسید. بنابراین قسمت مربوط به حذف نویز بصورت دو فیلتر سخت افزاری و چندین فیلتر و الگوریتم خاص نرم افزاری درون برنامه این دستگاه پیدا شده.

از نظر برد با لوب 20 سانتی عنکبوتی در محیط منزل و بدون شیلد؛ سکه 500 تومانی تا حد 35 سانت و فیر مسی 15 در 15 تا 80 سانت و سکه یک گرمی طلا تا 17 سانت و سکه تمام بهار تا 32 سانت سنس شده! همچنین با لوب 60 سانتی در فضای باز سکه 500 تومانی تا حد 60 سانت و فیر مسی 15 سانتی تا حدود 150 سانت قابل سنس بوده. تقریباً این قویترین نتیجه ای هست که میشه از دستگاههای پالسی گرفت. لذا برد نهایی برای لوب 20 سانتی حدود 120 سانت؛ لوب 30 سانتی حدود 170 سانت؛ لوب 45 سانتی حدود 2.4 متر؛ لوب 60 سانتی حداقل 3 متر؛ لوب 1 در 1.5 در 4.5 متر؛ لوب 2 در 1.5 در 1.5 در 6 متر؛ لوب 2 در 2 نهایتاً 8 متر خواهد بود. البته برد نهایی هر لوب برای فلزی به اندازه خود لوب یا بزرگتر و روی درجات حساسیت بالا بست میاد. لازم بذکره این ارقام در تست هوایی مورد تایید قرار گرفته و هر چند برای فلز جدید مدفن در خاک ممکن است برد نهایی از این ارقام کمتر باشد. همچنان که دهها سال درون خاک مدفن بودن بدليل اثر هاله نتیجه برد حتی در حد 1.5 برابر فراتر از تست هوایی خواهد بود! اندکی بهبود در این نتیجه یا دستیابی همیشگی به چنین بردی بستگی به کیفیت لوب؛ تنظیمات مناسب و کاهش میزان نویز هم داره. صد البته در محیط طبیعت نویز 50 هرتزی که بیشترین اثر مخرب رو دارد به شدت کاهش پیدا میکنه. ولی در منزل نویز 50 هرتز قوی هست و لوب برای این نویز رو دریافت میکنه و علیرغم وجود فیلتر باز هم تا حدی توسط گیرنده دستگاه تقویت میشه! نکته جالب تر اینکه اگر لوب بصورت عمودی باشه طبق اطلاعات اسیلوسکوپ نویز 50 هرتز در حد 3 برابر کاهش پیدا میکنه!!! البته بشرطی که روپوش دستگاه برقی وجود نداشته باشد. اما اگر لوب بصورت افقی و در واقع موازی با کف و سقف منزل باشد؛ نویز 50 هرتز قویتری خواهیم داشت که با توجه به سیستم سیمکشی برق شهر در ساختمان طبیعی هست. نکته دیگه اینکه طبیعتاً هر چقدر لوب بزرگتر باشد نویز بیشتری جذب میکنه! این مساله در کنار این واقعیت که برد لوبهای بزرگتر بیشتر هست و معمولاً فلزات مختلفی هم در مصالح ساختمانی کف و سقف و دیوارها استفاده شدن و در وسایل خانه هم وجود دارند؛ عمل اسیلوسکوپ نویز 50 هرتز در حد رو با لوب بزرگتر از 30 سانت نشانه در محیط داخل منزل بخوبی تست کرد. پس برای لوبهای بزرگتر باید حتی در محیط خارج منزل تست واقعی صورت بگیره. عدم توجه به این نکته میتوانه سبب کاهش برد ظاهری برای لوبهای بزرگ در محیط منزل و همینطور درست عمل نکردن بخش تفکیک و حتی اختلال در بالанс دستگاه و مواجهه با خطای لوب بشود.

خوشبختانه بر خلاف نویز 50 هرتز در خصوص نویزهای با فرکانس بالا و امواج رادیویی ؛ در این دستگاه فیلترهای مربوطه قویتر عمل میکنند و بر خلاف بعضی از دستگاهها دیگه اینجا علاوه نویز فرکانس بالا و رادیویی نخواهیم داشت. لذا مهم ترین مشکل در زمینه نویزهای فرکانس پایین به ویژه 50 هرتز هست که باز هم در این دستگاه نسبت به اکثر دستگاهها بیشتر حذف شده.

---

www.Felezoo.IRAN.KIT.IR